

Jak vypadá včasná péče o romské děti v České Republice?

Karel Čada

ZAČÍT VČAS ZNAMENÁ ZAČÍT DOBŘE II.

5. 11. 2015, Praha

Sociální vyloučení v ČR

- Lze předpokládat, že počet lidí žijících v sociálně vyloučených lokalitách se pohybuje mezi 95 000 až 115 000.
- Počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách se zvýšil téměř o polovinu (60-80 000 v roce 2006).
- Celkem lze odhadovat, že v podmínkách sociálně vyloučených lokalit žije přibližně 7500 až 9500 dětí v předškolním věku (3-6 let), z toho celkem 2500 až 3000 pětiletých
- Podle dat o příjemcích o doplatku na bydlení žije přibližně 17000 v ubytovnách, z toho 3500 dětí, z toho může být 500 až 700 v předškolním věku.

Sociální vyloučení a vzdělání

- Pouze základní vzdělání má zhruba 7,5 z 10 obyvatel sociálně vyloučených lokalit v produktivním věku.
- Nová generace má v průměru horší vzdělání než generace rodičů.
- Čím více etnicky homogenní daná lokalita, tím nižší úroveň vzdělání zde obyvatelé mají.
- Celkem 22 procent ze všech žáků vyrůstajících v prostředí sociálně vyloučených lokalit se vzdělává v silně etnicky homogenních školách. V porovnání s rokem 2006 tento podíl klesá.
- V absolutních počtech to může znamenat celkem 3500 až 5000 žáků v celé České republice.
- Negativní dopad migrace na školní úspěšnost a vývoj dítěte.

Docházka do MŠ

- Docházka do mateřských škol v SVL variuje - od deseti procent až po všechny děti v příslušných populačních ročnících
- Rozdíl mezi romskými dětmi městských (33 procent) a venkovských lokalit (17 procent)
- Ve věkové skupině od čtyř do pěti let docházelo do nějakého typu předškolního vzdělávání či jim byla poskytována včasná péče přibližně 30 až 40 procent sociálně vyloučených romských dětí.
- Někaké formy předškolního přípravného vzdělávání se účastní přibližně 48 procent romských dětí
- Celkem 60 procent romských rodičů posílá své děti do mateřské školy, která není umístěna v sociálně vyloučené lokalitě

Faktory ovlivňující docházku do MŠ

- Zapojení do trhu práce.
- Docházková vzdálenost od bydliště
- Ekonomické důvody
- Absorpční kapacita mateřských škol
- Věk a počet sourozenců.

Efektivita předškolního vzdělávání

- Silný vliv předškolního vzdělávání na kompetence, kterými žáci disponují
- Deset písmem abecedy je schopno identifikovat celkem 59 procent romských pětiletých, kteří navštěvují mateřské školy, oproti 37 procentům zůstávajících doma
- Pozitivní vliv délky docházky - v průměru začínají romské děti s docházkou do mateřských škol později.
- Pozitivní vliv intenzity docházky - romské děti také v porovnání s neromskými dětmi tráví v mateřských školách menší počet dnů v týdnu.
- Slabší vztah mezi dosaženými kompetencemi a rodinným zázemím v sociálně vyloučených domácnostech.